

Přírodní pilíř v procesu pořizování ÚAP

Přírodní pilíř

- V procesu územního plánování tento pojem blíže určuje vyhláška 500/2006 Sb. v § 4 odst. (1) písmeno b) bod 1.
- Rozbor udržitelného území má být vyhodnocen v tématickém členění zejména:
 - horninové prostředí a geologie
 - vodní režim území
 - hygiena životního prostředí
 - ochrana přírody a krajiny
 - zemědělský půdní fond
 - pozemky určené k plnění funkcí lesa
- Zpracování tématické oblasti příslušným specialistou

Územně analytické podklady

pojem vymezuje § 26 odst. 2 stavebního zákona

Územně analytické podklady mají obsahovat[1]:

- zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území
- zjištění hodnot území
- omezení změn v území z důvodů ochrany veřejných zájmů[2], které vyplývají z :
 - právních předpisů
 - ze zvláštních právních předpisů
 - vlastností území

[1] další součást ÚAP - vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území, které je obsahem jiného příspěvku

[2] limity využití území

Územně analytické podklady mají dále obsahovat:

- zjištění záměrů na provedení změn v území
- vyhodnocení udržitelného rozvoje území
- určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích

Podrobnější charakteristiku územně analytických podkladů stanovuje vyhláška 500/2006 Sb. v paragrafech 4 a 5.

Rámcová charakteristika pracovního postupu

- Rámcově dvě skupiny činností => rozdělit kompetence
- Tvorba databáze údajů o území => záležitost GIS
- Zpracování podkladů a rozbor udržitelného rozvoje => záležitost urbanisty

Rámcová charakteristika pracovního postupu

Společné znaky přírodního pilíře:

- **přirozené hranice => různý rozsah vymezení**
- **resortní dokumenty**
- **rozdílné časové horizonty**
 - obsah nelze jednoduše „mechanicky překlomit“ do ÚAP
 - práce na územně analytických podkladech **nemohou suplovat**, resortní plánování nebo jejich odborné podklady^[1]
 - ÚAP mají z těchto dokumentů zejména čerpat
 - související informace, údaje
 - odvodit z nich očekávaný trend dalšího vývoje
- **hledání „přechodových modulů“^[2] mezi danou tématickou oblastí a územním plánování. Dále prověřovat vazby^[3] mezi všemi posuzovanými tématickými oblastmi, které jsou zahrnuty do rozboru udržitelného rozvoje.**

[1] například při ÚAP se v rámci vodního režimu nemohou zpracovávat protipovodňové plány obcí. Ale pokud jsou zpracovány měly by být využity například při sestavování výkresu limitů

[2] zjednodušeně lze tuto činnost označit jako hledání územních průmětů vyplývajících z resortních materiálů

[3] jako příklady lze uvést profily vhodné pro realizaci vodních nádrží představují zvýšenou hodnotu, silnou stránku či příležitost pro vodní režim území na druhé straně mohou znamenat riziko pro ochranu přírody či pro sociální pilíř v případě likvidace stávajícího osídlení

Osнова pracovního postupu

- Cílem osnovy => koordinovat formu a zaměření jednotlivých specialistů
- Osnova vychází z činností uvedených ve vyhlášce 500/2006 Sb.

1. Vypracování podkladů pro rozbor udržitelného rozvoje území

1.1 Zjištění stavu a vývoje tématické oblasti v posuzovaném území

- největší „volný“ prostor pro specialistu.
- na základě svého uvážení zvolí jeho „vnitřní“ obsahové členění.
- měl by obsahovat informace, odůvodňující závěry a tvrzení
- měl by být srozumitelný i pro laickou veřejnost
- rozlišit informace relativně stabilní a s potřebou aktualizace

Rámcová charakteristika pracovního postupu

1.2 Uvedení zvýšených hodnot tématické oblasti v posuzovaném území

- zrekapitulovat hodnoty vyjádřené správním rozhodnutím.
- specifikovat a zdůvodnit další zvýšené hodnoty

1.3 Uvedení limit tématické oblasti pro využití posuzovaného území

- v ÚAP mají význam limity, které mají průmět do území

1.4 Zjištění záměrů tématické oblasti v posuzovaném území

- sběr informací o záměrech (zamýšlených činnostech), tématické oblasti

2. Rozbor udržitelného rozvoje tématické oblasti v řešeném území

adekvátní[1] SWOT analýza, představuje „společný jmenovatel“

- pro hodnocení a srovnávání různorodých tématických oblastí

SWOT analýza by se měla:

- vztáhnout k posuzovanému území
- zaměřit se na využitelnost v územním plánování

[1] Analýza musí zohlednit rozsah posuzovaného území, míru podrobnosti apod. Není účelné opakovat silné či slabé stránky z celostátní úrovně na krajské úrovni či dokonce na úrovni obce. Na každé úrovni lze specifikovat přiměřené stránky.

3. Význam (úloha, vazby) tématické oblasti pro vyváženost vztahu územních podmínek

- Pro příznivé životní prostředí v území
- Pro hospodářský rozvoj v území
- Pro soudržnost společenství obyvatel území

4. Problémy tématické oblasti řešitelné v územně plánovacích dokumentacích

- patří k základní kritériím pro zaměření prací na ÚAP

5. Výběr údajů o území do jednotlivých výkresů

- Výkres hodnot území
- Výkres limitů využití území
- Výkres záměrů na provedení změn v území
- Výkres problémový

Horninové prostředí a geologie

Popis stavu

- uvedení stručné **charakteristiky**:
 - hledisko **regionální geologie** a stratigrafie
 - **posloupnost** od nejstarších po nejmladší
- **ložiskové poměry**
 - vývoj těžby a zpracování nerostných surovin
 - aktuální stav těžebních aktivit
 - předpoklady jejich rozvoje
- **hydrogeologie**
 - horninové prostředí z hlediska režimu podzemních vod
- **inženýrskogeologické poměry**
 - typy hornin ve vztahu k zakládání budov
- **slovník pojmů**

Vazby na územní plánování

- **ložiska nerostů**
- **limity využití území**

Vodní režim území 1/3

Posouzení stavu by mělo především obsahovat:

- Klimatologie posuzovaného území
- Přehled oblasti povodí v posuzovaném území
- Přehled hydrogeologických rajónů v posuzovaném území
- Přehled vodních útvarů v posuzovaném území v členění
 - Útvary povrchových vod
 - Útvary podzemních vod
- Citace z dotčených plánů oblastí povodí:
 - všeobecné vodohospodářské charakteristiky území
 - vliv lidské činnosti na stav povrchových a podzemních vod
 - ekonomické analýzy užívání vod
 - přehled významných problémů nakládání s vodami
 - přehled silně ovlivněných vodních útvarů
 - přehled zvláštních cílů ochrany vod

Vodní režim území 2/3

Komentovat veřejné zájmy ve třech základních směrech:

- Ochranu vod z hlediska
 - stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů
 - ochrany ekologické stability krajiny
- Ochranu před povodněmi
- Další škodlivé účinky
 - ochrana před suchem
 - ochrana před nadměrnou vodní erozí

Udržitelné hospodaření s s povrchovými a podzemními vodami.

- Programy opatření[1]s vazbou na posuzované území.

[1] Tyto dokumenty včetně programů jsou podkladem pro výkon veřejné správy, zejména územního plánování

Vodní režim území 3/3

Vazby na územní plánování:

- protipovodňová ochrana území
- retence (zdržení) vody v území
 - urbanistická koncepce a uspořádání krajiny ovlivňuje
 - ✓ struktura půdního fondu, přírodní a technické předěly
 - ✓ ochrana profilů vhodných pro vybudování vodních nádrží
 - ✓ zdržení srážek v zastavěném území

limity změn využití území

„protipovodňové plány obcí“ => součást ÚAP

Hygiena životního prostředí

- **Akustické poměry v území**
- **Systémové řešení čištění odpadních vod**
- **Znečištění ovzduší**
- **Odpady**
- **Radon a staré ekologické zátěže**

Ochrana přírody a krajiny

- limity změn využití území
- koordinace vymezení územního systému ekologické stability
- jednoznačná lokalizaci památných stromů a registrované významné krajinné prvky,
- obecná ochrana přírody a krajiny => uspořádání krajiny v ÚP

Zemědělský půdní fond

Při analýze ZPF se doporučuje sledovat následující skutečnosti:

- **kvantitativní** charakteristiky ZPF
- **kvalitativní** charakteristiky ZPF – pomocí bonitovaných půdně ekologických jednotek lze diferencovat kvalitu ZPF v posuzovaném území.
- Oblasti se zvýšeným významem pro zemědělství => územní ochrana **komparativní** výhody
- zvýšený mimoprodukční význam ZPF
- míra náchylnosti k vodní erozi

Pozemky určené k plnění funkcí lesa

K základním charakteristikám lesa v ÚAP může patřit:

- Zastoupení přírodních lesních oblastí (PLO)
- Lesnatost - která je dána poměrem lesní půdy k celkové rozloze území
- **Lesní vegetační stupně** => vztah mezi klimatem a biocenózou
- Druhovú skladba
 - **Přirozená** druhová skladba
 - **Cílová** druhová skladba
 - **Současná** druhovou skladbu

Vazby na územní plánování

- Kategorizace a funkční zaměření lesa
- Dopravní zpřístupnění lesa

Rekapitulace vybraných principů pro pořizování přírodního pilíře v ÚAP

- Angažování příslušných odborníků - specialistů
- Celková koordinace urbanistou ne specialistou na GIS
- Zaměřit se na záležitosti, které mají vazbu na posuzované území
- Soustředit se na záležitosti, které mají vazbu na územní plánování
- Do obsahu i formy výstupu promítnout skutečnost, že bude probíhat pravidelná aktualizace
- Navrhnout indikátory, které budou mít vazbu na doporučenou vyváženost

Ing. Vladimír Mackovič

Kontakt :
U- 24 s.r.o.

Ateliér pro urbanismus a územní plánování

Perucká 11a

Praha 2

120 00

mackovic@u-24.cz